

7326 ve 7440 sayılı Kanunlar kapsamında 296 no.lu geçici hesapta izlenen tutarların enflasyon düzeltmesine tabi tutulup tutulmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	67854564-105[1741-9425]-273165
Tarih	13.05.2024

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-67854564-105[1741-9425]-273165

13.05.2024

Konu : 7326 ve 7440 sayılı Kanunlar kapsamında 296 no.lu geçici hesapta izlenen tutarların enflasyon düzeltmesine tabi tutulup tutulmayacağı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 6 ncı maddesinin (3) üncü fıkrası ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinin (3) üncü fıkrasından yararlanılarak, kayıtlarınızda yer aldığı halde işletmede bulunmayan "131-Ortaklardan Alacaklar" hesabınızda yer alan tutarların düzeltilmesi sonucu oluşan düzeltme farklarını bilançonuzun aktifinde yer alan "296-Geçici Hesap"ta izlediğinizi belirterek, bahsi geçen hesapta izlediğiniz bu tutarları enflasyon düzeltmesine tabi tutup tutmayacağınız hususunda

Başkanlığımız görüşünü talep ettiğiniz anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- Mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasında "*A) Malî tablolarda yer alan parasal olmayan kıymetler aşağıdaki hükümlere göre enflasyon düzeltmesine tâbi tutulur.*

...

2.Bu maddenin uygulanmasında;

a) Parasal olmayan kıymetler; parasal kıymetler dışındaki kıymetleri,

b) Parasal kıymetler; Türk Lirasının değerindeki değişmeler karşısında nominal değerleri aynı kaldığı halde satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen kıymetleri (Yabancı paralar da parasal kıymet olarak dikkate alınır.),

...

İfade eder.",

- Geçici 33 üncü maddesinde, "...

31/12/2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı geçmiş yıllar kâr/zararı hesabında gösterilir. Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl kârı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

...

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir."

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, 2023 hesap dönemi ve düzeltme şartlarının gerçekleşmesine/varlığına bağlı olarak (geçici vergi dönemleri dâhil) izleyen hesap dönemlerine ilişkin olarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak mali tabloların ve 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası ile geçici 33 üncü maddesine göre yapılacak düzeltme işlemlerinin usul ve esasları 30/12/2023 tarihli ve ikinci mükerrer 32415 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 555 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiş olup, mezkur Tebliğin 9 uncu maddesinde, "*(1) Satın alma gücü ile ulusal para değerindeki değişmeler arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda, mali tablolarda yer alan kıymetler iki gruba ayrılır:*

a) Parasal Kıymetler: Ulusal para değerindeki değişmeler karşısında nominal değerleri aynı kalan, ancak satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen kıymetler.

b) *Parasal Olmayan Kıymetler: Parasal kıymetler dışında kalan kıymetler, diğer bir ifade ile ulusal para değerindeki değişmelere rağmen satın alma güçleri değişmeyen kıymetler.*

...

Parasal kıymetler (parasal varlıklar ve parasal kaynaklar) enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaz. Zira bilançoda görünen parasal kıymete ait değer, bilanço tarihi itibarıyla o kıymetin satın alma gücünü de göstermektedir. Ancak bilançoda görünen parasal olmayan kıymetlere (parasal olmayan varlıklar ve parasal olmayan kaynaklar) ait değerler, bilanço tarihi itibarıyla bu kıymetlerin satın alma gücünü gösteren değerler olmadığından, bilançonun enflasyonun etkilerinden arındırılmasını teminen parasal olmayan kıymetler enflasyon düzeltmesine tabi tutulur.

(2) Nevi itibarıyla iktisadi işletmelere dâhil bulunan kıymetlerden parasal ve parasal olmayan kıymetler bu Tebliğ eki listelerde (EK 1 ve EK 2) yer almaktadır..." şeklinde açıklamaya yer verilmiştir.

Bahse konu Genel Tebliğ ekinde yer alan ve parasal kıymetlerin sayıldığı listenin (EK 1) başlığına ilişkin dipnotta (6 No.lu dipnotta) , "*Listede yer alan iktisadi kıymetler, uygulayıcılar için kolaylık sağlamak üzere, "Tek Düzen Hesap Planı"nda izlendikleri hesap kodları ile gösterilmiştir. Bu listede yer almayan iktisadi kıymetler mahiyet itibarıyla listedeki kendilerine en yakın iktisadi kıymet gibi işleme tabi tutulurlar.*" açıklaması mevcuttur. Söz konusu listede de "*131 İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemler dolayısı ile (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından olan alacakları*" ve "*231 Esas faaliyet konusu dışındaki işlemler dolayısı ile (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklardan olan alacaklar*" iktisadi kıymetleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Kanunun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, tekdüzen muhasebe sistemine (Tekdüzen Hesap Çerçevesi Hesap Planı ve İşleyişine) ilişkin düzenlemeler/açıklamalar, 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde yapılmış olup, söz konusu Tebliğin "*V- Muhasebe Usul ve Esasları/Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları*" ekinde, "*296*" No.lu hesap için bir tanımlamaya/açıklamaya yer verilmemiştir.

Bununla birlikte; 7326 sayılı Kanunun 6 ıncı maddesinin (3) üncü fıkrası uygulamasına ilişkin olarak Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 7326 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 1)'in "*C- Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Mevcut Olmayan Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacakların Beyanı / 3- Vergisel Yükümlülükler ve Muhasebe Kayıtları*" bölümünde, 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (3) üncü fıkrası uygulamasına ilişkin olarak ise Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 1)'in "*C- Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Mevcut Olmayan Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacakların Beyanı / 3- Vergisel Yükümlülükler ve Muhasebe Kayıtları*" bölümünde; "*Bu madde kapsamında beyan edilen kasa mevcutları ve ortaklardan net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerin, dileyen mükelleflerce "689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabı yerine bilançonun aktifinde herhangi geçici bir hesapta izlenmesi mümkündür..."*

açıklamalarına yer verilmiş ve bu hususla ilgili verilen örneklerde "689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabı yerine "296 Geçici Hesap" ifadesi kullanılmıştır.

Buna göre, 7326 ve 7440 sayılı Kanunların mezkûr fıkralarının uygulamasına ilişkin olarak, bahse konu Tebliğlerde yapılan açıklamalar çerçevesinde oluşturulan "296 Geçici Hesap"ın, 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası uygulamasında "parasal kıymet" olarak kabul edilmesi ve 2023 hesap dönemi sonu ile izleyen dönem sonlarına ilişkin enflasyon düzeltmelerinde, düzeltmeye tabi tutulmaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İmza

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 13.09.2026